

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.09.2021 § 62

§ 62

Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022-2024

Valmistelijat / lisätiedot:
Kääriäinen Henri
Jyrkkä Maria
Jänis Reetta
Konttas Ari
Isotalo Olli
Laitala Pasi
Paananen Tanja
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto antaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022 - 2024 seuraavan lausunnon:

HSY:n tulee sisällyttää strategiaansa pääkaupunkiseudun kuntien yhteisesti sopimat tavoitteet kuntayhtymälle vuosille 2022–2025. Tavoitteet kuvaavat jäsenkuntien strategista tahtotilaa ja ne on valmisteltu yhteistyössä HSY:n kanssa. Tavoitteet ja mittarit ovat seuraavat:

1

Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %.

Mittarit:

- Tuottavuusohjelman laatiminen ja toimeenpano, investointiohjelman mitoitus sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi niin, että tarve vesihuollon tariffien reaalille hinnankorotuksille pystytään hillitsemään
- Toimintamenot euroa/asukas

2

Ympäristövastuullisuuden lisääminen

Mittarit:

- Yhdyskunta- ja kotitalousjätteen kierrätysaste vuosittain, tavoitetaso 2022: vähintään 54 %
- Kasvihuonekaasupäästöjen määrä HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa, tavoitetaso 2022: enintään 150 000 t CO2-ekv

3

Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen

Mittarit:

- Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain.

Espoo pitää lisäksi tärkeänä, että HSY mitoittaa investointiensa kokonaistason rahoituksellisesti kestäväälle tasolle, kehittää jätteiden

hyödyntämistä pääkaupunkiseudulla yhteistyössä palveluja tuottavien yritysten kanssa ja Blominmäen puhdistamon rakentaminen ja käyttöönotto edistyy suunnitelman mukaisesti. Näiden toteutumisesta Espoo pyytää tiedot konserniraportoinnin yhteydessä.

1. Kestävä talous ja kuntayhtymän perustehtävä

HSY:n jäsenkaupungit ovat tehneet sopeutusohjelmia, joilla suunnitelmallisesti parannetaan tuottavuutta ja talouden tasapainoa. Espoo on omassa Taloudellisesti kestävä Espoo-ohjelmassa tarkastellut kaupungin palveluja ja toimintoja, niiden tasoa, laajuutta ja saatavuutta. Palveluprosesseja tehostamalla ja digitalisoimalla on mahdollisuus mittavaan talouden sopeuttamiseen. Samoin investointitasoa on laskettu valitsemalla kärkihankkeet, joissa edetään ja vastaavasti linjattu investoinnit, jotka voidaan jättää toteuttamatta tai voivat odottaa.

HSY:n tulisi tehdä vastaavanlainen prosessien tarkastelu sekä tehostamis- ja digitalisoimissuunnitelma mahdollisimman nopealla aikataululla. HSY:n laatima tuottavuusohjelma on lähtökohtaisesti kannatettava, mutta ohjelma on hyvin yleisluontoinen ja konkreettiset tavoitteet sekä mittarit jäävät epäselviksi.

Kuntayhtymä on talous- ja toimintasuunnitelmaansa kuvannut korkeaa investointitasoa ja kasvavaa lainakorkojen sekä -lyhennysten määrää. Tulorahoitus ei riitä suunnitelmakaudella kattamaan investointitasoa ja lainojen lyhennystä, jonka takia HSY joutuu nostamaan ulkopuolista lainaa. Omavaraisuusaste laskee koko suunnitelmakauden ajan. Näiden kerrotaan tuovan merkittävää painetta asiakasmaksujen korotuksille. Samanaikaisesti investointiohjelmaan on kuitenkin sisällytetty tuulivoimainvestointi, pyrolyysilaitos sekä poistotekstiilin lajittelu- ja esikäsitteilylaitos.

Espoo pitää tärkeänä, että HSY uudelleenarvioi investointiohjelmansa ja pitäytyy niissä investoinneissa ja perustoiminnoissa, jotka liittyvät perussopimuksen mukaisiin tehtäviin. HSY:n ei ole tarpeen varautua investointiohjelmassaan tuulivoimainvestointeihin ja muissakin edellä mainituissa investoinneissa tulisi arvioida ulkoisten markkinoiden mahdollisuudet olla toimijana. Kuntayhtymän ei tule ottaa itselleen uusia tehtäviä vaan mahdollistaa vesi- ja jätehuollon kustannusvaikuttava toimivuus, yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Hintojen korotuspainetta tulee pienentää toiminnan tuottavuutta ja kustannusrakennetta parantamalla sekä investointiohjelmaa priorisoimalla. Investointien priorisoinnissa tulee huomioida tuottavuutta lisäävät investoinnit.

Espoolaiset ovat aktiivisia materiaalivirtojen lajittelemisessa ja jätemäärän vähentämisessä. Korona-aika on korostanut tätä entisestään. Paikalliset yritykset ovat myös halukkaita yhteistyöhön ja käyttämään materiaalia liiketoiminnassaan sekä kehittämään prosesseja, mikä vastaavasti lisäävät elinvoimaa ja työllisyyttä alueelle. HSY:n tulee optimoida palvelujen saatavuus lähelle asiakasta ja huolehtia, että palvelut tukevat niiden käyttämistä. Tämä voi tarkoittaa esim. Sortti-asemien aukio-oloaikojen mahdollista laajentamista viikonlopuille, lyhyempiä keräyspisteiden tyhjentämisvälejä, keräyspisteverkoston laajentamista ja pientaloalueiden yhteisiä keräyspisteitä.

Palvelujen järjestämisessä ja saatavuudessa tulee hakea kokonaistaloudellisesti parhaimmat mallit, joissa on huomioitu asiakasmaksujen kasvu sekä kumppaneilta saatavat tulot materiaalivirtojen

hyödyntämisestä. Yhteistyö jäsenkaupunkien, käyttäjien ja kumppaneiden kanssa on tärkeää, jotta palvelut pystytään toteuttamaan vaikuttavalla tavalla. Näin HSY:n järjestämät palvelut vastaavat parhaiten asiakkaiden ja kumppaneiden kysyntään ja tarpeeseen.

Koronasta huolimatta HSY:n tulee sitoutua ja panostaa oman tuottavuutensa ja palveluiden kehittämiseen sekä sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Korona tuo haastetta toimintojen järjestämiseen, mutta se ei voi olla syynä esim. kierrätysasteen tai suoritelmäärien pienentymiseen.

2. Kiertotalous ja alueen elinvoiman lisääminen

Hiilineutraali kiertotalous tarjoaa keinoja jätehuollon tehostamiseen, päästöjen vähentämiseen, luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen. Espoo edistää kiertotaloutta, jotta asukkailla on mahdollisuus kestäväan elämäntapaan ja yritykset voivat kasvattaa liiketoimintaansa. Espoo kehittää kiertotalouden mukaisia ratkaisuja sekä kaupungin omassa toiminnassa että yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Espoo on allekirjoittanut joulukuussa 2020 Euroopan laajuisen Circular Cities Declaration -sitoumuksen, jonka kymmenen tavoitetta edistävät kaupungin kiertotalouden toteutumista. Espoo näkee, että HSY:llä on merkittävä rooli kiertotalouden tavoitteiden edistämässä, yhdessä muiden kumppaneiden kanssa.

Kiertotalouden ja jätehierarkian mukaisesti jätehuollon toimintojen tulee ensisijaisesti olla sellaista, että ne tähtäävät jätemäärän vähentämiseen. HSY:n alueella yhdyskuntajätteen määrä ei juuri ole vähentynyt viimeisten vuosien aikana. Espoo pitää tärkeänä, että tavoitteellinen työ jätemäärän minimointiin, erityisesti vähäarvoisten jakeiden osalta, tulisi olla tavoitteellista koko pääkaupunkiseudun alueella yhteistyössä laajan toimijaverkon kanssa.

Espoo näkee, että kestäväa kilpailukyvyyn kehittymistä pitää toteuttaa kaupunkien, yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyöllä. Espoo-tarinan tavoitteiden mukaisesti Espoo pitää tärkeänä, että HSY toimii kumppaneille kehitys- ja yhteistyöalustana, kuten kaupunkikin. Korona-elvytyksen painopisteet vihreän siirtymän ja digitaalisuuden kehittämisen osalta voivat merkittävästi vahvistaa alueen taloutta ja työllisyyttä sekä lisätä resurssiviisautta ja edistää hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamista. HSY:n toiminta tukee ja täydentää merkittävältä osalta kiertotalouden liiketoimintaa ja sen kehittämistä pääkaupunkiseudulla. Yhteistyön kautta jokaiselle jättejakeelle on mahdollista löytää paras mahdollinen teknistaloudellinen käyttökohde ja käsittelytapa sekä suunnitella uudet investoinnit järkevästi huomioiden Uudenmaan ja koko Suomen investointitilanne. HSYn velvollisuutena on myös puuttua asioihin, jotka estävät kiertotalouden kehitystä tai tekevät siitä kalliimman vaihtoehdon.

Tekstiilijätteen keräys on tarkoitus aloittaa Suomessa jo vuonna 2023, kaksi vuotta EU:n edellyttämää aikarajaa aikaisemmin. Tekstiilijätteen keräyksen järjestäminen tulee olemaan kuntien vastuulla ja keräys toteutetaan todennäköisesti pääsääntöisesti kuntien ylläpitämällä alueellisilla keräyspisteillä. HSY:n olisi hyvä tarkastella poistotekstiilin käsittelylaitoksen rakentamisen lisäksi ko. toiminnan ulkoistamisen mahdollisuuksia. Poistotekstiilin lajittelu- ja esikäsittely luo uusia kiertotalouden työtehtäviä (erityisesti vaikeasti työllistyville) esimerkiksi yhteistyössä Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskuksen kanssa.

Espoo pitää tärkeänä, että uuden jätelain tuomat velvollisuudet ja mahdollisuudet selvitetään etupainotteisesti. Esimerkiksi millä tavoin vastataan uudelleenkäytön valmistelun edistämiseen (JL 11a§) tai miten jätteen kierrätysasteen raportoinnin muutokset huomioidaan tavoitteessa.

Laajentuvan lajittelun ja keräyksen muuttuessa nopealla aikataululla on asukkaiden ja muiden yhteisöjen tietotaidon kasvattaminen varmistettava. Jätehuollon hintatason tulee myös pysyä asukkaille kohtuullisena ja kannustavana.

3. Vesihuollon investoinnit

HSY on varannut talousarvioesityksessään vuodelle 2022 vesihuollon toiminta-alueen kaavoituksen mukaiseen laajentumiseen 32,5 M€. ja suunnitelmakaudelle 2022–2024 keskimäärin 32,5 M€.

Määrärahavaroja ei ole jaettu kuntien kesken, mutta Espoon näkemyksen mukaan varaukset riittävät jäsenkuntien yhteenlaskettuun laajentumistarpeeseen. Espoo investoi uusiin alueisiin voimakkaasti ja HSY:n tulee säilyttää valmius tarkastaa investointikehystä kesken toimintavuoden, mikäli näyttää siltä, että kehitys ei riitäkään jäsenkuntien tarpeeseen.

HSY on alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassaan varautunut laajentumiseen haja-asutusalueille 5,2 M€ vuodelle 2022, 3,0 M€ vuodelle 2023 ja 1,5 M€ vuodelle 2024. Vuosina 2022–23 ohjelmassa ei ole Espoon vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaista laajenemista asemakaava-alueiden ulkopuolisille alueille, mutta vesihuollon kehittämissuunnitelmaluonnokseen 2022–31 on ohjelmoitu vuodelle 2024 Kunnarila-Kalmari-Uusitorpan alue, jonka rakentamiseen tulisi varautua Espoon osalta noin 2 milj. eurolla.

4. Muuta huomioitavaa

Espoo esittää, että aina kun HSY rakentaa merkittäviä vesihuoltolähtöisiä siirtoviemäreitä tai vesijohtoja muualle kuin katualueelle tutkittaisiin yhteistyössä riittävän varhaisessa vaiheessa, voidaanko yhdistää vesihuolto ja vesihuoltokäytävän päälle rakennettava ulkoilureitti. Menettelyllä saataisiin kustannussäästöjä ja lisää hyväksyttävyyttä vesihuollon rakentamiselle.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan. Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon alustavat taksamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2022 on käytetty 1,3 %:ia, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Inflaatiokerrointa tarkennetaan syksyllä lopullisen talousarvion valmistelussa. Suunnitelmavuodet on esitetty vuoden 2022 hintatasossa.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2020 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2021 - 2030, johon on tehty keväällä 2021 tarkennuksia aikataulu- ja laajuusmuutosten takia.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnot HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022 - 2024 pyydetään 22.9.2021 mennessä.

Tavoitteet

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2022 - 2024 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat yhtymäkokouksen 16.11.2018 hyväksymään strategiaan 2025 sekä jäsenkuntien omistajaohjauksen tavoitteisiin.

Tavoitteiden pohjana ovat strategiset päämäärät:

- Ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä
- Korkea toimintavarmuus
- Sujuvat palvelut
- Vakaa talous

ja mahdollistajapäämäärät:

- Hyvän työelämän kehittäjä
- Aktiivinen uuden teknologian hyödyntäjä
- Tiedolla vaikuttaja
- Yhteistyön rakentaja

Toiminta

HSY:n verkostoon pumpatun vesimäärän arvioidaan hitaasti kasvavan suunnittelukaudella. Vuonna 2022 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 96,9 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 76,5 miljoonaa m³. Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 143,7 miljoonaa m³ vuonna 2022, mikä tarkoittaa prosentin kasvua kuluvan vuoden ennusteesta. Vuonna 2022 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 8,5 miljoonaa jäteastietyhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 388 000 tonnia. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä yhteensä 228 000 tonnia. Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskukseen vastaanotetaan jätteitä yhteensä noin 285 000 tonnia, josta biojätettä on 48 000 tonnia.

Henkilöstö

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu voimassa olevassa henkilöstösuunnitelmassa 2021 - 2023. Vuoden 2022 keskimääräinen henkilöstömäärä on yhteensä 839,6 henkilötyövuotta, joka on 6,1 htv vähemmän kuin vuoden 2021 suunnitelmassa. Henkilöstömäärien toteutumat ovat aikaisemmin jääneet suunniteltua alemmalle tasolle. Henkilöstösuunnitelma päivitetään suunnitelmakaudelle 2022 - 2024 ja muutokset huomioidaan lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa syksyllä.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2022 ovat 397,9 milj. euroa, 8,8 milj. euroa (2,3 %) enemmän vuoden 2021 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon toimintavolyymien muutokset sekä talousmallien mukaiset alustavat hintamuutokset.

Vesitaksoihin on laskettu alustavasti 2 % reaalikorotus inflaatiovaikutuksen 1,3 % lisäksi. Hintojen nostotarve perustuu menossa olevan suuren investointitarpeen ja siitä seuraavan rahoituskulujen kasvun kattamiseen. Rakentamisen volyymin arvioidaan laskevan ja siten vesihuollon liittymismaksutulojen palaavan voimakasta nousua edeltäneelle tasolle. Jätehuollon toimintatuottojen ennakoidaan kasvavan maltillisesti suunnitelmakaudella. Syitä kasvulle ovat mm. taksojen tarkistaminen ja Sortti-asemien asiakasmäärän kasvu. Jätehuollon myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu vain inflaatiokorotus 1,3 %.

Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat noin prosentti HSY:n toimintatuloista. Kuntaosuuksilla katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon sekä ilmastoinfon toiminta- ja pääomakulut, joita ei saada katettua palvelutuotannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla. Vuonna 2022 laskutettavat kuntaosuudet ovat 4,34 milj. euroa, jossa kasvua edellisestä vuodesta on 1,3 %. Vuoden 2021 tulosennusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä noin 0,34 milj. euroa on kohdistettu täysimääräisesti suunnitelmakaudelle etupainotteisesti kuntaosuuksia vähentäväksi.

HSY:n toimintamenot vuonna 2022 ovat 206,1 milj. euroa, joka on 10,4 milj. euroa (5,3 %) enemmän kuin vuoden 2021 ennusteessa. Toimintakulujen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Suuri vaikutus kuluihin on Blominmäen jätevedenpuhdistuksen käyttöönotolla: Vuodelle 2023 ja 2024 on kuluissa huomioitu Suomenojan laitoksen purkukustannusta 5 milj. euroa molempina vuosina ja vuodelle 2022 on tehty 10 milj. euron varaus. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset keskimäärin 1,5 %.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2022 on 194,1 milj. euroa (48,8 % toimintatuloista), kun sen vuonna 2021 ennustetaan olevan 195,7 milj. euroa (50,3 %). Alenema johtuu pääosin Suomenojan laitoksen purkuun v. 2022 tehtävästä varauksesta. Suunnitelmavuonna 2023 toimintakate paranee ja on 212,1 milj. euroa (52,1 %) ja vuonna 2024 217,8 milj. euroa.

Nettorahoituskulut vuonna 2022 ovat 66,4 milj. euroa. Korkokuluista 60,6 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja.

Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021 on 0,5% vuonna 2022 ja vuosina 2023-2024 1%. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 2 milj. euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuosille 2022 - 2023 ja vuodelle 2024 1,8 milj. euroa. Suunnitelmakaudella nettorahoituskulut kasvavat, ollen vuonna 2024 69,2 milj. euroa.

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulo-rahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2022 vuosikate on 127,7 milj. euroa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 289 milj. euroa. Suunnitelmakaudella joudutaankin turvautumaan merkittävään ulkopuoliseen lainarahoitukseen.

Tilikauden tulos vuonna 2022 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 0,02 milj. euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarausten aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten ja vesihuollon tuloksesta maksettavien tuloerojen jälkeen tilikauden alijäämä on 0,2 milj. euroa.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2020 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2021 - 2030, johon on tehty keväällä 2021 tarkennuksia aikataulu- ja laajuusmuutosten takia. Vuonna 2022 investoinnit ovat yhteensä 212,2 milj. euroa, josta 188,1 milj. euroa on vesihuollon ja 21,0 milj. euroa jätehuollon investointeja.

Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistuminen suunnitelmakaudella tulee pudottamaan vesihuollon investointien tason lähemmäksi pitkän aikavälin normaalia. Toisaalta viime vuosina jäsenkuntien investoinnit infrastruktuuriin ovat olleet suuria ja tämä on nostanut myös HSY:n vesihuollon investointeja näiltä osin (kaupunkilähtöiset investoinnit). Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella aiemmin arvioitua (mm. 10 vuoden investointiohjelma) korkeammalla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien aiemmin arvioitua korkeampana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Erityisesti suuret raidehankkeet mahdollisesti käynnistyessään nostavat näiden investointien määrää. Tämä nostaa erityisesti johtosiirtojen ja osin verkostojen saneerausinvestointeja. Suunnitelmakaudella alkavat Kruunusillat- ja Kalasatama-hankkeet ovat tyypiesimerkkejä kauden hankkeista. Kaavoituksen mukainen laajentuminen säilyy vakaana korkealla tasollaan.

Kaupunkilähtöisten investointien säilyessä suurina on HSY:n vesihuolto joutunut siirtämään eteenpäin useita vesihuoltolähtöisiä hankkeita. Tästä huolimatta vesihuoltolähtöisten investointien taso säilyy suhteellisen vakaana. Tämä johtuu nyt käynnissä ja käynnistymässä olevista muutamasta suuresta hankekokonaisuudesta, joiden viivästäminen on hankalaa. Esimerkkeinä mainittakoon Blominmäen käyttöönottoon liittyvät viemärikäännöt, Vantaan vedenjakelun vahvistamiseen liittyvät strategiset hankkeet sekä yhteishankkeet jäsenkuntien kanssa kuten esimerkiksi Laajalahti – Otaniemi hanke, jossa on sekä Espoon että HSY:n hankkeita. Nämä on aikataulutettu yhteistyössä niin, että näistä muodostuu järkevä investointikokonaisuus.

Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinneissa on käynnissä mm. Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nosto ja perusparannus, Pitkäkosken pk 1 rakennussaneeraus sekä Vanhakaupungin

selkeytyshallin vesikaton ja julkisivujen saneeraus. Nämä hankkeet jatkuvat vaihe vaiheelta myös tällä suunnittelukaudella.

Vedenjakelun uusinvestoinneissa vahvistetaan mm. Helsinki-Vantaa lentoaseman suunnan vedenjakelua. Viemäröinnin uudisinvestoinneissa Aleksis Kiven kadun alueella tehdään merkittäviä viemäröinnin uudistamisia, joihin liittyy myös sekaviemäröinnin eriyttämisiä.

Alueverkoston rakentaminen jatkuu kaudella vilkkaana. Haja-asutusalueen suurimpia kohteita ovat Kiilan, Oittaaan ja Reunan alueet. Suuria kaupunkilähtöisiä saneerauksia tehdään em. suurten raidehankkeiden ohella erityisesti Helsingissä, jossa rakennetaan useita kokoojakatuja kuten Kasin ratikan katuja, Mäkelänkatua, Mannerheimintietä ja Aleksis Kiven kadun aluetta.

Jätehuollon hankkeet keskittyvät ympäristöhaittojen minimoimiseen ja HSY:n toimipisteiden mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen. Aluepalvelulähtöisissä investoinneissa jatketaan talousarviovuonna yhteistyötä Kierrätyskeskuksen kanssa. Ensimmäinen Sortti-pienasema valmistuu vuoden 2021 lopussa Koivukylän Kierrätyskeskuksen yhteyteen ja talousarviovuonna on varauduttu toteuttamaan seuraava Sortti-pienasema Espoon Nihtisillan kierrätystavaratalon läheisyyteen. Sortti- asemille haetaan talousarviovuonna aktiivisesti myös uusia rakennuspaikkoja ja jatketaan Sortti-konseptien kehitystyötä.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit keskittyvät jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan varmistamiseen ja ympäristöhaittojen minimoimiseen. Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita ja maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Hule- ja suotovesien tasauskapasiteettia lisätään ja lisäksi toteutetaan kaasun- ja vesienhallinnan automaatio- ja sähkösaneeraukset. Talousarviovuonna valmistaudutaan ohjaamaan biokaasulaitoksen mädäte maatalouskäyttöön toteuttamalla vaadittavat selvitykset ja käynnistämällä laitteistoinvestoinnit. Ämmässuon lämpötaloutta parannetaan varautumalla investoimaan kompostointilaitoksen lämpimän poistoilman hyödyntämiseen alueen kaukolämpöverkossa. Tällä hukkalämmön talteenottojärjestelmällä estetään samalla toiminnasta aiheutuvien hajujen leviämistä ympäristöön. Talousarviovuonna selvitetään myös biojätteen tunnelikompostointiajan lisäämistä niin, että biojäte on mahdollista kompostoida nykyistä pidempään sisätiloissa. Lisäksi tehdään biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpito- ja kehittämissaneeraukset. Talousarviovuonna on varauduttu myös käynnistämään kaatopaikkakaasun rikastamiseen tarvittavan polttoainesäiliön ja kaasunsyöttölaitteiston suunnittelu ja hankinta vuonna 2023, mikäli kaasun metaanipitoisuus laskee jätteenkäsittelykeskuksen lämpöenergian tarpeen ja kaasumoottoireiden toiminnan kannalta liian alhaiselle tasolle.

Blominmäen jätevesilietteen kehittyneisiin käsittelymenetelmiin tähtäävän lietteen pyrolyysin koetoimintalaitoksen rakennustyöt valmistuivat vuoden 2020 lopussa. Sitä testataan vuosina 2021 - 2022 ja hallitukselle raportoidaan pyrolyysin koetoimintalaitoksen toiminnasta ja koetuloksista viimeistään mahdollisen täyden mittakaavan pyrolyysilaitoksen investointipäätösesityksen yhteydessä, kuten koetoimintalaitoksen hankesuunnitelman tarkistamisen hyväksymisen 20.9.2019 yhteydessä todettiin. Täyden mittakaavan laitoksen hankintaan on jätehuollon investointiohjelmassa varauduttu vuosina 2023 - 2025. Tämän merkittävän kokoisin investoinnin toteuttaminen edellyttää ensin laitokselle asetettujen

toimintakoetulosten ja lopputuotteen laatukriteerien täyttymistä. Lisäksi on tarkasteltava lopputuotteelle löytyvää kysyntää.

Materiaalitehokkuusinvestointina on talousarviovuonna varauduttu poistotekstiilin lajittelu- ja esikäsitteilylaitoksen hankintaan niin, että laitos olisi mahdollista toteuttaa vuoden 2023 aikana joko itse tuotettuna tai vaihtoehtoisesti ostopalveluna. Materiaalitehokkuusinvestointina on myös varauduttu tulivoimalan toteutukseen investointiohjelman mukaisesti suunnitelmakauden lopussa vuonna 2024. Tuulivoimaa koskevan Ämmäsuon asemakaavan muutoksen arvioidaan valmistuvan vielä vuoden 2021 aikana.

Rahoitus

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2021 lopussa ennusteen mukaan noin 704 milj. euroa, mikäli vuoden 2021 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 447 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 231 milj. eurolla. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 921 milj. euroa. Velkaantumisen kasvua tulee pyrkiä taittamaan tulevina vuosina. Tällöin on tarkasteltava investointimenojen kestävää tasoa ja riittävän tulorahoituksen varmistamista.

Lähi vuosien suurten investointien takia HSY:n omavaraisuusaste heikkenee suunnitelmakausilla, ollen vuoden 2024 lopussa 25,4 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 27,6 %. Suunnitelmakauden ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavalla ulkopuolisella lainarahoituksella heikentää omavaraisuutta.

Päätöshistoria